

VYŠETROVANIE POLICAJNÉHO NÁSILIA NA SLOVENSKU

KRITICKÁ SPRÁVA ZA ROK 2014

Občianske združenie
Poradňa pre občianske a ľudské práva
Krivá 23
040 01 Košice
Slovenská republika

Tel.: +421 – 55 – 68 06 180
Fax: +421 – 55 – 68 06 180
E-mail: poradna@poradna-prava.sk
Web: www.poradna-prava.sk
FB: www.facebook.com/poradna.kosice

Autor a autorky textu: Štefan Ivanco, Vanda Durbáková a Stanislava Liptáková
Grafika: Sisource Systems, s. r. o.
Tlač: VIENALA s.r.o.
Rok vydania: 2015

Publikácia prešla jazykovou úpravou.

© Poradňa pre občianske a ľudské práva, 2015

Hodnovernosť zákazu mučenia a iných foriem krutého a neľudského zaobchádzania je spochybnená vždy, keď verejní činitelia, ktorí sa týmto spôsobom previnili, nenesú za svoje konanie zodpovednosť. Ak pri každom náznaku zlého zaobchádzania nenasleduje rýchla a účinná reakcia, tí, ktorí majú v úmysle konať takýmto nezákonným spôsobom, nadobudnú celkom pochopiteľne dojem, že tak môžu robiť celkom beztrestne. Ak osoby zodpovedné za vyšetrovanie takýchto prípadov zlyhávajú a nedokážu účinne zasiahnuť, v konečnom dôsledku sami prispievajú ku korózii hodnôt v demokratickej spoločnosti.

Štandardy Európskeho výboru Rady Európy na zabránenie mučeniu a neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, kapitola VIII.: Boj proti beztrestnosti, odsek 25.

NA ÚVOD

Vážené čitateľky, vážení čitatelia,

v jarných mesiacoch pravidelne zablúdime na internetovú stránku ministerstva vnútra, aby sme si prezreli aktuálnu **Správu o trestnej činnosti príslušníkov polície** za predošlý rok.[1] Náš záujem pramení z toho, že v rámci našej práce dlhodobo venujeme pozornosť problematike vyšetrovania policajného násilia. Každý rok dúfame, že sa v nej azda dozvieme podrobnejšie informácie o tom, aké sú zodpovedné štátne orgány úspešné v boji proti policajnému násiliu. Deje sa však pravý opak. Správa je v tejto oblasti vždy povrchná a zverejnené informácie nás skôr zamrzia. Domnievame sa, že vyšetrovanie prípadov policajného násilia u nás nefunguje dostatočne dobre, o čom svedčia viaceré konkrétne prípady poškodených osôb, ktorým sme poskytovali či v súčasnosti poskytujeme bezplatnú právnu pomoc. Tento rok sme sa rozhodli pozrieť na aktuálnu Správu o trestnej činnosti príslušníkov polície o niečo dôkladnejšie, a v nadväznosti na ňu sa pokúsime popísať pretrvávajúce problémy, týkajúce sa prístupu k spravodlivosti v prípadoch policajného násilia.

Správu o trestnej činnosti príslušníkov polície každoročne **pripravuje Sekcia kontroly a inšpekčnej služby** - útvar ministerstva vnútra, ktorý vykonáva kontrolnú a inšpekčnú činnosť vo vzťahu k Policajnému zboru. Za odhaľovanie a vyšetrovanie trestnej činnosti príslušníkov polície je konkrétne zodpovedný Úrad inšpekčnej služby. Ide o štátny orgán, ktorý plní

1 Správa je dostupná na: http://www.minv.sk/?sekcia-kontroly-a-inspekcnej-sluzby-mv-sr.

veľmi dôležitú úlohu - má chrániť občanov a občianky pred svojvôľou policajných zložiek v krajine. Jeho činnosť by mala byť všetkým dobre známa a ľudia by sa naň mali v prípade potreby s plnou dôverou obracať. No čo o ňom vlastne vieme? Akí ľudia tam pracujú? Ako kvalitne vykonávajú svoju prácu? Nič z toho sme sa v aktuálne publikovanej správe za minulý rok nedozvedeli, a preto sme sa rozhodli príslušných inštitúcií na to opýtať. Verte, že nad niektorými odpoveďami sme len krútili hlavami, ale nebudeme predbiehať.

Hneď na úvod by sme radi vyslovili dve poďakovania. To prvé patrí českej mimovládnej organizácii Liga lidských práv, ktorá sa venuje uvedenej problematike vo svojej krajine, a ktorá nás inšpirovala pri písaní tohto textu v našich slovenských podmienkach.

Druhé poďakovanie patrí našim klientom a klientkam, ktorým sme v prípadoch policajného násilia zabezpečovali právnu pomoc. Domáhať sa spravodlivosti v prípadoch policajného násilia si na Slovensku stále vyžaduje značnú dávku odhodlania, a oni toto odhodlanie mali, za čo im patrí náš obdiv.

ČO O TOM VIEME

V apríli 2009 sa prostredníctvom médií dostal na verejnosť prípad týrania šiestich rómskych chlapcov z Luníka IX príslušníkmi polície v Košiciach na miestnej policajnej stanici. Násilné konanie policajtov bolo zachytené na videonahrávke, ktorá kolovala po internete. Boli sme pobúrení. Sami seba sme sa vtedy pýtali, či ide len o ojedinelé individuálne zlyhanie niekoľkých jednotlivcov, alebo naopak o bežný incident tohto druhu, ktorý nejakou náhodou vyplával na povrch. Poškodeným chlapcom sme ponúkli právnu pomoc a prípadom policajného násilia sme sa následne rozhodli venovať väčšiu pozornosť.
V nasledujúcich rokoch sme dokumentovali viaceré prípady policajnej brutality rôzneho charakteru. Niektorí poškodení mali mnohokrát celkom pochopiteľne obavy domáhať sa svojich práv voči príslušníkom polície.[2] Napriek tomu sme však za ostatné obdobie v tejto oblasti podali viaceré podnety, týkajúce sa nami zdokumentovaných prípadov a právnu pomoc sme poskytovali množstvu poškodených osôb. Naše doterajšie skúsenosti z praxe hovoria o tom, že **vyšetrovanie prípadov policajného násilia na Slovensku nemá dostatočnú kvalitu a trpí viacerými závažnými nedostatkami**.

2 Naše skúsenosti s riešením prípadov policajného násilia sme pred dvoma rokmi popísali tiež v časopise Menšinová politika na Slovensku č. 03/2013, ktorý je dostupný na tomto mieste:
http://www.cvek.sk/uploaded/files/Mensinova%20politika%20na%20Slovensku%203_2013.pdf.

ZBILI VÁS POLICAJTI? SŤAŽUJTE SA RADŠEJ NA LAMPÁRNI...

Pri podávaní našich prvých podnetov v mene poškodených sme sa opakovane zamýšľali nad tým, či si zodpovedný vyšetrovací orgán - Úrad inšpekčnej služby Sekcie kontroly a inšpekčnej služby ministerstva vnútra (ďalej len „inšpekcia") - vôbec uvedomuje, že na vyšetrovanie prípadov policajného násilia sa vzťahujú prísne požiadavky, ktoré vyplývajú zo záväzných medzinárodných zmlúv o ľudských právach. Miera ignorancie, s akou často pristupovali k vyšetrovaniu nami iniciovaných prípadov, nás nepríjemne prekvapila. V tom čase sme vypracovali materiál, v ktorom sme okrem iného popísali, ako by vyšetrovanie takýchto prípadov malo vyzerať.[3] Zároveň sme inšpekciu týmito informáciami zásobovali v našich konkrétnych podaniach. Napriek tomu sa však práca inšpekcie v tejto oblasti nezlepšovala. Párkrát zasiahla na základe našej sťažnosti prokuratúra, ktorá vykonáva formálny dohľad nad vyšetrovaním, a nariadila inšpekcii venovať sa prípadu dôslednejšie. Tá však aj tak často opakuje tie isté chyby. Súčasná situácia nás nutne privádza k záveru, že **inšpekcia si zrejme vedome uľahčuje situáciu a mnohé prijaté podnety o policajnej brutalite jednoducho nemá záujem riadne vyšetriť**.

3 Materiál je dostupný na našej webstránke: http://poradna-prava.sk/wp-content/uploads/2012/05/PDF-319-KB.pdf.

Prípady policajného násilia patria do rámca prípadov neľudského a ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Na ich vyšetrovanie sa vzťahujú prísne požiadavky, ktoré vyplývajú z medzinárodných zmlúv o ľudských právach. Ich vyšetrovanie musí byť:

- *nezávislé a nestranné,*
- *primerané a dôkladné,*
- *bez prieťahov,*
- *pod verejným dohľadom a za účasti poškodeného.*

ZLYHANIA INŠPEKCIE ALEBO AKO SI UĽAHČIŤ ŽIVOT NA TISÍC SPÔSOBOV

... PODANÍ OD ĽUDÍ JE CELÁ KOPA A SEM-TAM AJ NIEČO VYŠETRUJEME.

O tom, že niektorí vyšetrovatelia inšpekcie majú zrejme tendenciu čo najmenej si komplikovať svoj pracovný život, svedčí spomínaná Správa o trestnej činnosti príslušníkov polície za rok 2014. Jedna z jej kapitol sa špecificky venuje aj problematike „vyšetrovania podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi" - inými slovami vyšetrovaniu prípadov policajného násilia. Inšpekcia týmto prípadom venuje v správe samostatný priestor s ohľadom na medzinárodné právne záväzky, ktoré Slovensko v tejto oblasti má. Príslušná kapitola zaberá dovedna niečo vyše jednej strany textu. Jej dominantnou časťou je štatistický prehľad o počte riešených prípadov tohto druhu a spôsobu ich vyrozumenia. Z uvedenej štatistiky nás zaráža predovšetkým jedno číslo.

Inšpekcia za minulý rok prijala spolu 215 podaní, v ktorých osoby namietali možné policajné násilie. Takmer 90 percent z nich však odmietla bez začatia trestného stíhania ako nedôvodné. Vyšetrovanie týchto prípadov tak vlastne skončilo ešte skôr, ako sa naozaj riadne začalo.

Podľa trestného poriadku je pritom vyšetrovací orgán povinný iniciovať trestné stíhanie bezodkladne, ak z prijatých opísaných skutočností vyplýva, že došlo k spáchaniu trestného činu. Uvedené percento prípadov odmietnutých bez začatia trestného stíhania sa za ostatné roky vždy stabilne približuje k 90 percentám. Pochopiteľne nemožno vylúčiť, že mnohé z hlásených prípadov tohto druhu môžu byť neopodstatnené, a že dôkazná situácia vo viacerých z nich môže byť skutočne limitovaná. No inšpekcia jednoducho musí vyvinúť všetko potrebné úsilie a podniknúť všetky odôvodnené kroky pred tým, ako napokon vznesie obvinenie voči konkrétnej osobe alebo daný prípad definitívne odloží, či zastaví. Požiadavky pre vyšetrovanie prípadov policajného násilia, vyplývajúce z medzinárodného práva, sa vzťahujú na celé vyšetrovanie od podania podnetu - vrátane úkonov pred začatím trestného stíhania - a nedovoľujú žiadnu laxnosť. Ako zdôraznil vo vojich rozhodnutiach štrasburský súd, práve obdobie po prijatí takéhoto podania je kľúčové pre odhalenie pravdy.

Inšpekcia prijala v minulom roku 215 podaní, týkajúcich sa policajného násilia. Z toho spolu až 190 uznesením odmietla bez začatia trestného stíhania ako zjavne nedôvodné, čo predstavuje 88,37 % z celkového počtu týchto prípadov.

Vychádzajúc z prípadov policajného násilia, ktoré sme riešili my, ako aj iných medializovaných informácií sa domnievame, že inšpekcia má vo všeobecnosti tendenciu dôslednejšie sa venovať len niektorým podaniam, a to konkrétne:

- podaniam, ktoré sú mimoriadne dobre zdokumentované, ideálne z nich existuje videonahrávka; samotné násilie prakticky nie je možné spochybniť;
- podaniam, do ktorých poškodená osoba aktívne zaangažuje médiá, ktoré sa rozhodnú prípad sledovať, a vytvárajú tak na vyšetrovanie vedené inšpekciou tlak zvonku;
- podaniam, kde príslušník polície, na ktorého smeruje sťažnosť za policajné násilie, má toho „na rováši" už viac - bolo naňho viacero sťažností, dopustil sa v minulosti nejakých priestupkov a inšpekcia sa usiluje o to, aby bol potrestaný.

Príkladom takéhoto podania z nedávneho obdobia je pomerne široko medializovaný prípad násilného správania policajta z Bratislavy voči žene pri bežnej cestnej kontrole, ktoré bolo zachytené na videonahrávke. Inšpekcia voči policajtovi v krátkom čase vzniesla obvinenie.[4]

Pokiaľ má inšpekcia dojem, že prijatý podnet policajného násilia bude zložité vyšetriť, a že dôkazov na prvý pohľad nie je mnoho, z našich skúseností sa s dôsledným vyšetrovaním často neunúva.

Tento pravdepodobne selektívny prístup k podaniam je nežiaduci - nevyhnutným základom práce vyšetrovateľa či vyšetrovateľky musia byť v každom jednom prijatom prípade policajného násilia požiadavky účinného vyšetrovania, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.

4 Pozri http://www.tvnoviny.sk/domace/1775876_obvinili-policajta-ktory-v-bratislave-tvrdo-zasiahol-proti-zenam.

... BEZ PODNETU JE NÁM TO JEDNO.

Ako ďalší závažný problém práce inšpekcie vo vzťahu k prípadom policajného násilia vnímame skutočnosť, že má z nášho pohľadu často tendenciu otáľať s vyšetrovaním prípadov možného policajného násilia, o ktorých sa dozvie nejakým spôsobom nepriamo, napríklad z médií. Na začatie vyšetrovania v týchto prípadoch pritom nepotrebuje žiadne trestné oznámenie, ani akékoľvek podanie od konkrétnej osoby. Naopak - v prípadoch, ak existujú okolnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že došlo k možnému neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu zo strany príslušníka polície, je inšpekcia povinná okamžite začať vyšetrovať z vlastnej iniciatívy, resp. úradnej povinnosti (ex officio). Do oči bijúcim príkladom zlyhania v tomto smere bol široko medializovaný prípad policajnej razie v Moldave nad Bodvou z júna 2013, keď inšpekcia verejne dostupné informácie o incidente vyše pol roka ignorovala, a trestné stíhania začala až na pokyn generálnej prokuratúry. Pre spresnenie treba uviesť, že inšpekcia v tomto prípade priam demonštratívne odmietla aj náš podnet, zaslaný v mene jednej z poškodených osôb, ktoré boli počas incidentu zranené. Ako v tejto súvislosti neraz pripomenul vo svojich rozhodnutiach štrasburský súd, vyšetrovanie prípadov policajného násilia musí prebiehať od samého začiatku účelne a bez zbytočných prieťahov tak, aby bolo možné zabezpečiť čo najlepšiu kvalitu dôkazov. Je pochopiteľné, že okamžité začatie vyšetrovania prípadu po tom, ako sa skutok stal, dáva vyšetrovateľovi/ke možnosť zhromaždiť viac dôkazov v lepšej kvalite ako v prípade, ak sa vyšetrovanie začne s časovým odstupom.

... POSUNIEME PRÍPAD POLICAJNÉHO NÁSILIA NA KRAJSKÉ RIADITEĽSTVÁ A MÁME POKOJ.

Ďalším postupom inšpekcie, s ktorým sme sa stretli v súvislosti s prípadmi, ktoré sme riešili a ktorý vnímame veľmi kriticky, je posúvanie podnetov na policajné násilie na príslušné krajské riaditeľstvá Policajného zboru na disciplinárne šetrenie v rámci príslušných oddelení kontroly. V tomto prípade je otázkou, či je dôvodom snaha uľahčiť si vlastnú prácu, alebo zo strany inšpekcie mimovoľne dochádza k nesprávnemu posudzovaniu prijatých podnetov. Domnievame sa, že inšpekcia má často sklon bagatelizovať intenzitu hláseného policajného násilia a vyhodnocuje ho v rovine možného priestupku, prípadne disciplinárneho previnenia. Jeho prešetrenie následne posúva na oddelenia kontroly policajných riaditeľstiev do jednotlivých regiónov.

... RASOVÝ MOTÍV? NAČO SA TÝM TRÁPIŤ.

V ostatných rokoch sme našimi podnetmi inšpekcii primárne poukazovali na možné policajné násilie vo vzťahu k Rómom a Rómkam, žijúcim v obciach na východnom Slovensku. Dokumentované informácie poukazovali na to, že toto správanie bolo v niektorých prípadoch spojené aj s verbálnymi prejavmi, znevažujúcimi ich etnickú príslušnosť. Inšpekcia má z našich skúseností tendenciu možný rasový motív násilného konania zo strany príslušníkov polície bagatelizovať a nevyšetruje ho dôsledne. Požiadavky na vyšetrovanie rasového motívu sú pritom v týchto prípadoch prísne. Ako pripomína vo svojich rozhodnutiach štrasburský súd, akýkoľvek náznak toho, že by rasová neznášanlivosť mohla zohrať v prípade policajného násilia svoju úlohu, musí viesť k dôslednému vyšetreniu rasového motívu. S najväčšou pravdepodobnosťou jediným prípadom, v ktorom inšpekcia za ostatné roky obvinila príslušníka polície za násilie s rasovým motívom, je už spomínaný prípad týrania rómskych chlapcov z Luníka IX v Košiciach, ktorý bol od počiatku pozorne sledovaný médiami, medzinárodnými ľudsko-právnymi inštitúciami a dôkazne podložený aj videonahrávkou.

Inšpekcia vyšetrovanie rasového motívu násilného konania zo strany príslušníkov polície často bagatelizuje a nevyšetruje ho dôsledne.

... VEĎ SME PREDSA ZAČALI VYŠETROVAŤ, ČO OD NÁS EŠTE CHCETE?

Výpočet nedostatkov v činnosti inšpekcie sa však ešte nekončí. Aj v tých prípadoch, v ktorých inšpekcia napokon začne trestné stíhanie, sa v jej práci objavujú **opakované a vážne prešľapy, pokiaľ ide o primeranosť a dôkladnosť vedeného vyšetrovania**. Pri pohľade na prípady policajného násilia z ostaných rokov, ktoré sme riešili, musíme povedať, že inšpekcia často:

- nevyvíja dostatočné úsilie na vyhľadanie a vypočutie všetkých relevantných svedkov a svedkýň;
- nevyvíja dostatočné úsilie na zaistenie všetkých relevantných dôkazov;
- má tendenciu bagatelizovať lekárske, resp. psychologické správy, týkajúce sa poškodených osôb;
- má tendenciu neodôvodnene prisudzovať vyššiu kredibilitu výpovediam policajtov ako výpovediam poškodených;
- má sklon prisudzovať dôležitosť aj výpovediam či správam nadriadených príslušníkov polície, ktorí môžu vyhodnocovať zákonnosť a primeranosť policajného zákroku či použitých donucovacích prostriedkov u svojich podriadených. Takéto hodnotenie nadriadených však nemôže byť pre inšpekciu smerodajné, pretože nie je nezávislé.

... VEČNÝ PROBLÉM INŠPEKCIE - CHÝBAJÚCA NEZÁVISLOSŤ.

Je tu napokon ešte jeden zásadný problém, ktorý súčasná inšpekcia má a ktorý je špecifický tým, že ho nemôže žiadnymi vnútornými procesmi sama odstrániť. Akokoľvek by svoju prácu s prípadmi policajného násilia zlepšila, nikdy sa ho nezbaví. Inšpekcia funguje v rámci ministerstva vnútra, a tým nenapĺňa v inštitucionálnej rovine jednu z požiadaviek na vyšetrovanie prípadov neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, ktorá z medzinárodného práva vyplýva - požiadavku nezávislosti. Ide o nedostatok, ktorý Slovensku dlhodobo vyčítajú viaceré medzinárodné ľudskoprávne inštitúcie, a o ktorom sa v ostatnom období v našej spoločnosti predsa len diskutuje čoraz viac.

Rozhodnutia štrasburského súdu v tomto smere hovoria jasnou rečou. Zodpovedný orgán, ktorý vyšetruje policajné násilie, musí byť plne nestranný a nezávislý od osôb z radov polície, voči ktorým je vyšetrovanie vedené. **Nesmie existovať žiadny inštitucionálny a hierarchický vzťah medzi vyšetrujúcim orgánom a osobami, voči ktorým je vyšetrovanie vedené** - a to nie len formálne, ale aj reálne v praxi. Vyšetrujúci orgán, resp. osoby, ktoré túto požiadavku nespĺňajú, sa nesmú na danom vyšetrovaní podieľať a zhromažďovať dôkazy, a to počas celého vyšetrovania od jeho samotného počiatku.

Skutočnosť, že je inšpekcia z hľadiska riadiacich väzieb podriadená výlučne ministrovi vnútra

a formálne postavená mimo štruktúr polície, nezabezpečuje jej inštitucionálnu ani faktickú nezávislosť v praxi. Rovnako ani samotný dohľad prokurátora ako formálne nezávislého štátneho zástupcu nad vyšetrovaním prípadov policajného násilia zo strany príslušníkov polície

Zodpovedný orgán, ktorý vyšetruje policajné násilie, musí byť podľa medzinárodného práva plne nestranný a nezávislý od osôb z radov polície, voči ktorým je vyšetrovanie vedené. Inšpekcia funguje v rámci ministerstva vnútra a požiadavku inštitucionálnej nezávislosti tak nespĺňa.

nie je dostatočnou garanciou nezávislosti takéhoto vyšetrovania, ako má slovenská vláda vo zvyku vysvetľovať medzinárodným ľudskoprávnym inštitúciám v reakcii na ich opakujúcu sa kritiku. Z rozhodnutí štrasburského súdu sa vskutku javí, že prakticky akýkoľvek prípad policajného násilia, ktorý sa inšpekcii dostane do rúk, je v súčasnosti možné po vyčerpaní všetkých vnútroštátnych prostriedkov okamžite posunúť na štrasburský súd a žalovať Slovensko pre jeho neschopnosť zabezpečiť účinné vyšetrovanie z hľadiska jeho nezávislosti a nestrannosti. Je nepochopiteľné, s akým pokojom zodpovední vládni predstavitelia túto situáciu dlhodobo ignorujú.

ČO SA V SPRÁVE INŠPEKCIE NEDOZVIETE

Čo ešte popri našich skúsenostiach s riešením konkrétnych podnetov policajného násilia o inšpekcii vlastne vieme? Ľahko dostupné sú štatistické zhrnutia riešenej trestnej činnosti, ktoré sú hlavnou súčasťou spomínaných výročných správ. Známy je legislatívny rámec, v ktorom inšpekcia funguje, zopár mien vedúcich pracovníkov, ale to nepovažujeme za dostatočné. Inšpekcia na nás pôsobí ako uzavreté byrokratické zoskupenie štátnych úradníkov, ukryté kdesi na ministerstve vnútra, ktoré nemá prílišnú potrebu podrobne informovať o svojej práci s cieľom posilňovať dôveru občanov a občianok v to, čo robí. **V úsilí získať čo najviac relevantných informácií o činnosti inšpekcie sme sa na ňu obrátili so žiadosťou o poskytnutie informácií.** Ani mnohé interné právne predpisy ministerstva vnútra, ktoré sa nám zdali v tomto smere relevantné, neboli dostupné verejne, a aj o tie sme teda museli samostatne požiadať. Zaujímalo nás predovšetkým inštitucionálne fungovanie inšpekcie, jej personálne zázemie, ako aj kvalita jej vyšetrovacej činnosti v prípadoch policajného násilia.

Časť otázok, týkajúcich sa vyšetrovacej činnosti prípadov policajného násilia či personálneho zloženia, sme adresovali priamo inšpekcii. Iné otázky, týkajúce sa inštitucionálneho zakotvenia, sme adresovali ministerstvu vnútra, v rámci ktorého inšpekcia organizačne funguje. Z hľadiska riadiacich väzieb je inšpekcia podriadená priamo ministrovi vnútra.

Prekvapilo nás, že odpoveď na našu žiadosť, adresovanú priamo inšpekcii, sme dostali z tlačového oddelenia ministerstva vnútra, čo len ilustruje inštitucionálnu previazanosť inšpekcie s ministerstvom.

V nasledujúcich riadkoch ponúkame prehľad odpovedí na vybrané otázky a pripájame naše krátke hodnotenie.

1. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE INŠPEKCIE: KTO RIADI INŠPEKCIU A KTO VYŠETRUJE PRÍPADY POLICAJNÉHO NÁSILIA?

Žiadali sme informácie o počte ľudí, ktorí na inšpekcii pracujú tak, aby sme vedeli lepšie posúdiť jej dostatočné personálne kapacity, ktoré sú na účinné vyšetrovanie prípadov policajného násilia nesporne potrebné. Okrem toho sme sa chceli dozvedieť viac o ľuďoch na riadiacich pozíciách inšpekcie, ako aj konkrétne informácie o ich profesijnej minulosti. Napokon sme v tomto

smere žiadali aj menný zoznam všetkých zamestnancov/kýň inšpekcie, ich funkčné zaradenie a pracovisko, kde pôsobia. Malo by byť v záujme inšpekcie, aby ľudia poznali osoby, ktoré ju riadia a poznali ľudí, ktorí prípady policajného násilia vyšetrujú. Veď čo môže zvýšiť dôveru verejnosti v túto inštitúciu viac, ako táto zdanlivo jednoduchá vec?

Odpoveď:

Celá Sekcia kontroly a inšpekčnej služby má spolu 215 zamestnancov. Na základe doplňujúcej žiadosti sme napokon získali aj informáciu o počte vyšetrovateľov/liek inšpekcie, ktorých je 40. Profesijné životopisy najvyšších riadiacich pracovníkov/čok nám neposkytli, pretože podľa ministerstva naša požiadavka bola nad rámec zákona; museli by dať na to súhlas oni sami. Neobstála ani naša požiadavka na poskytnutie menného zoznamu zamestnancov/kýň inšpekcie a ich funkčného zaradenia – ministerstvo tieto informácie údajne nemá k dispozícii a zákon o slobodnom prístupe k informáciám im neprikazuje ich pre nás spracovať či vytvoriť.

Náš komentár:

Čo také zvláštne ukrýva v profesijnom životopise šéf inšpekcie Róbert Zaplatílek, že je problémom ho poskytnúť? A čo mimoriadne sa malo udiať v profesijnom živote riaditeľov a riaditeľky jednotlivých odborov inšpekcie západ, stred a východ, menovite Martina Matuškoviča, Oľgy Martincovej a Ľubora Lašana? Je známe, že šéfa celej Sekcie kontroly a inšpekčnej služby v zmysle zákona menuje do funkcie minister vnútra, ktorý je zároveň takpovediac šéfom polície, ktorú má Sekcia kontrolovať. To samo veľa dôvery v prácu inšpekcie nevzbudzuje. Je známe, že riaditeľ inšpekcie a riaditelia jej odborov sú na svoje miesta vyberaní na základe

kvalifikačných predpokladov a pracovných skúseností v Policajnom zbore. Ich zrejme bohaté skúsenosti s prácou v Policajnom zbore nie sú práve tým, čo by malo vzbudzovať dôveru, že bez výnimky dohliadnu na nezávislosť vyšetrovania policajtov, ktorí sa uchyľujú k nezákonnému násiliu. Skôr vzbudzujú obavy o možnej lojalite k svojim bývalým kolegom policajtom. Poskytnutie informácií o riadiacich pracovníkoch/čkach inšpekcie by malo byť to najmenej.

S počudovaním vnímame aj fakt, že nám nebol poskytnutý menný zoznam pracovníkov inšpekcie a ich funkčné zaradenie. Len s ťažkosťami dokážeme uveriť faktu, že ministerstvo nedisponuje zoznamom svojich podriadených v rámci príslušnej Sekcie. Ak aj pripustíme, že takýto zoznam v súčasnosti nemajú spracovaný v jednom dokumente, a že by si museli dať trocha práce s jeho prípravou - v záujme zvyšovania dôvery občanov a občianok v činnosť štátnych inštitúcií a s ohľadom na právo na informácie, garantované Ústavou SR i medzinárodnými právnymi predpismi na ochranu ľudských práv, sme poskytnutie týchto informácií skutočne očakávali. Nad rámec odôvodnenia zo strany ministerstva nepredpokladáme, že všetci pracovníci/čky inšpekcie pracujú v nejakom režime utajenia, a ostatne aj zákon o ochrane osobných údajov v platnom znení oprávňuje zamestnávateľa zverejniť informácie okrem iného o mene, priezvisku a funkčnom zaradení svojich zamestnancov aj bez ich súhlasu, ak je to potrebné v súvislosti s plnením ich pracovných, služobných alebo funkčných povinností, a ak zverejnenie týchto údajov nenarušuje vážnosť, dôstojnosť a ich bezpečnosť. O to viac by na tom malo záležať štátnej inštitúcii, ktorá sa má usilovať o čo najväčšiu transparentnosť svojej činnosti.

2. DOKUMENTOVANIE PRÍPADOV POLICAJNÉHO NÁSILIA ZO STRANY INŠPEKCIE

Žiadali sme informácie, akým spôsobom sa tvorí štatistický prehľad o počte riešených prípadov „vyšetrovania podaní zadržaných, zaistených a obvinených osôb na zranenia, ktoré im podľa ich vyjadrenia boli spôsobené policajtmi“, ktorá je každoročnou súčasťou správy inšpekcie o trestnej činnosti príslušníkov polície. Zaujímala nás metodika dokumentovania týchto prípadov a špecificky to, akým spôsobom inšpekcia určuje charakter a intenzitu zranení, ktoré sú v štatistike uvedené. Napokon sme sa tiež opýtali, či pre účely štatistiky vyhodnocuje inšpekcia jednotlivé podania aj z hľadiska etnicity a pohlavia osôb, ktoré podľa ich vyjadrenia boli zranené zo strany príslušníkov polície.

Odpoveď:

Informácie o počte riešených prípadov tohto druhu na základe príslušných interných predpisov poskytujú inšpekcii jednotlivé odbory inšpekčnej služby (odbor západ, stred a východ) pravidelne v štvrťročných intervaloch. Žiadny štatistický list či výkaz nie je v tomto smere predpísaný. Metodika dokumentovania týchto prípadov nebola nijako spresnená a prípady sa z hľadiska etnicity a pohlavia osôb, ktoré násilie uvádzali, neevidujú.

Náš komentár:

Zdá sa, že inšpekcia má tendenciu bagatelizovať prípady policajného násilia nielen z hľadiska

potreby ich účinného vyšetrovania, ale rezervy má aj v ich obyčajnom štatistickom dokumentovaní. Prípady začala inšpekcia štatisticky vyhodnocovať pred pár rokmi na základe odporúčania Európskeho výboru na zabránenie mučeniu (CPT), ktorý monitoruje situáciu v oblasti výskytu policajného násilia v pravidelných cykloch aj na Slovensku. Očakávali sme, že Sekcia kontroly a inšpekčnej služby má v tejto súvislosti vypracovanú jednotnú metodiku zberu týchto informácií. Môžeme len hádať, ako je napríklad pre potreby štatistiky definovaná intenzita zranení, ktoré sa dokumentujú jednotlivými odbormi, a či je ich vyhodnocovanie jednotné. Rovnako môžeme len hádať, či sú v štatistike zahrnuté iné formy neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, ktoré nemusia mať nevyhnutne podobu fyzického zranenia. Skutočnosť, že inšpekcia tieto prípady nevyhodnocuje z hľadiska etnicity, pohlavia, veku, či iných relevantných kritérií je nedostatok, za ktorý Slovensko čelilo kritike zo strany Výboru OSN proti mučeniu, a zdá sa, že jej bude čeliť aj ďalej.

3. ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ A VEDOMOSTI INŠPEKCIE V OBLASTI VYŠETROVANIA POLICAJNÉHO NÁSILIA

Žiadali sme informácie o tom, či sa u osôb prijímaných na pozíciu vyšetrovateľov/liek inšpekcie preverujú ich znalosti, týkajúce sa požiadaviek účinného vyšetrovania, vyplývajúcich z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ako aj relevantných dokumentov OSN v tejto oblasti. Opýtali sme sa, či sa vyšetrovatelia/ky v tejto oblasti majú možnosť vzdelávať, a taktiež nás zaujímalo, či v rámci inšpekcie funguje špecializácia vyšetrovateľov/liek, pokiaľ ide o charakter trestnej činnosti príslušníkov, ktorej sa venujú, vrátane násilnej trestnej činnosti.

Odpoveď:

V tomto smere sme dostali interný právny predpis, ktorý špecifikuje tematické zameranie záverečnej vyšetrovateľskej skúšky.
Pre vyšetrovateľov/ky sa realizujú „rôzne školenia s aktuálnou tematikou“, ktorých obsah však nebol nijako bližšie špecifikovaný.

Náš komentár:

Príprava na vyšetrovateľské skúšky určite zaberie nejaký čas a vyšetrovatelia/ky sa musia na ňu všeličo naučiť, ale problematiku vyšetrovania prípadov neľudského a ponižujúceho zaobchádzania sa nám ani pri najlepšej vôli v rámci uvedeného tematického zamerania nepodarilo jednoznačne identifikovať.
Prekvapilo nás, že v rámci inšpekcie nie je zavedený žiadny mechanizmus špecializácie

vyšetrovateľov/liek z hľadiska druhu rozličnej trestnej činnosti, ktorej sa venujú. Inými slovami, všetci vyšetrovatelia/ky sa venujú všetkému. Špecializácia vyšetrovateľov/liek na vyšetrovanie určitého druhu trestnej činnosti je pritom podľa našich skúseností v Policajnom zbore bežnou praxou. Okrem iného je pozoruhodné, že v nadväznosti na medializované okolnosti prípadu týrania rómskych chlapcov z Luníka IX a súvisiaci medzinárodný tlak boli v roku 2009 prijaté rozkazy ministra vnútra a prezidenta Policajného zboru SR zabezpečovať raz ročne preškolenie všetkých príslušníkov Policajného zboru o etickom kódexe príslušníka polície, ako aj o Európskom dohovore na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Tento dohovor v princípe len určuje a popisuje zriadenie a inštitucionálne fungovanie Európskeho výboru na zabránenie mučeniu (CPT). Nevedno, prečo sa pozornosť zamerala práve na tento medzinárodný právny predpis, keď je v tejto oblasti pre príslušníkov polície aj množstvo podstatnejších a užitočnejších dokumentov súvisiacich s ich prácou. Špecificky vyšetrovatelia inšpekcie by mali detailne ovládať najmä Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súvisiacu judikatúru štrasburského súdu. Taktiež by mali dopodrobna ovládať rozsiahle zásady pre účinné vyšetrovanie a dokumentáciu mučenia a iného krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, ktoré boli schválené na pôde OSN - tzv. Istanbulský protokol.[5]

5 Dostupné na: http://www.ohchr.org/Documents/Publications/training8Rev1en.pdf.

4. KVALITA VYŠETROVANIA POLICAJNÉHO NÁSILIA ZO STRANY INŠPEKCIE

V rámci našich žiadostí sme požiadali okrem iného aj o anonymizované kópie všetkých meritórnych rozhodnutí inšpekcie, týkajúcich sa prípadov policajného násilia, vydaných v rámci trestného konania za vybraný kalendárny mesiac roka 2014. Našou snahou bolo - nad rámec nami riešených konkrétnych prípadov policajného násilia – nahliadnuť do ďalších rozhodnutí inšpekcie v tejto oblasti tak, aby sme mohli na väčšej vzorke prípadov dôslednejšie posúdiť kvalitu vyšetrovacej činnosti inšpekcie.

Odpoveď:

Rozhodnutia v právoplatne neukončených, a teda ešte prebiehajúcich konaniach, nám neboli poskytnuté s odôvodnením, že rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní sa v zmysle zákona neposkytujú, a to ani v anonymizovanej podobe, pretože by tým dochádzalo k ohrozeniu nezávislosti rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní. Ich zverejnením by podľa ministerstva dochádzalo k porušeniu princípu prezumpcie neviny, v našom prípade príslušníka polície, ktorý je podozrivý z možného policajného násilia. Ministerstvo sa v tomto smere odvolávalo na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z roku 2012, ktorý v danej súvislosti rozhodol.[6]

6 Rozhodnutie je dostupné na: http://www.supcourt.gov.sk/data/att/25847_subor.pdf.

Náš komentár:

Odôvodnenie v danej veci považujeme za zákonné a plne ho rešpektujeme. Je však pre nás nepochopiteľné, prečo nám ministerstvo bez akéhokoľvek odôvodnenia a zákonného vysvetlenia neposkytlo ani rozhodnutia inšpekcie v právoplatne ukončených konaniach. Domnievame sa, že neposkytnutie anonymizovaných rozhodnutí inšpekcie v právoplatne ukončených konaniach je v rozpore s právom na informácie, garantovaným Ústavou i medzinárodnými právnymi predpismi na ochranu ľudských práv. V súčasnosti sa napokon v rámci trestného konania zverejňujú anonymizované právoplatné rozhodnutia prokuratúry, ako aj súdov a z nášho pohľadu neexistuje zákonný dôvod, prečo by nemali byť v takejto podobe dostupné aj rozhodnutia vyšetrovateľov vydané v tzv. prípravnom konaní, ako aj v štádiu pred začatím trestného konania. Tam v konečnom dôsledku v súčasnosti končí veľká väčšina prípadov policajného násilia, ktoré sa dostanú na stôl inšpekcie.[7] S ohľadom na garantované právo na informácie a požiadavku verejnej kontroly, vyplývajúcej z rozhodnutí štrasburského súdu, je potrebné zabezpečiť prístup verejnosti k anonymizovaným rozhodnutiam inšpekcie v právoplatne ukončených prípadoch policajného násilia.

7 Špecificky k otázke zverejňovania rozhodnutí štátnych orgánov v rámci trestného konania pozri tiež strany 131 - 135 publikácie Petra Wiflinga: Zákon o slobodnom prístupe k informáciám, ktorú vydala mimovládna organizácia VIA IURIS – Centrum pre práva občana v roku 2012. Publikácia je dostupná na: http://www.viaiuris.sk/stranka_data/subory/publikacie/zpibrozura.pdf.

ČO SA MUSÍ ZMENIŤ

Na záver si to aspoň v skratke zhrňme - prípady policajného násilia v súčasnosti vyšetruje inštitúcia, ktorá nie je v inštitucionálnej rovine nezávislá. Veľkú väčšinu podnetov tohto druhu odsúva nabok bez začatia trestného stíhania, prípadne ich postupuje na šetrenie oddeleniam kontroly priamo na krajské riaditeľstvá. Jej vyšetrovanie v tomto smere je často nedôkladné a nevyhýba sa procedurálnym chybám. Dôslednému vyšetrovaniu možného rasového motívu spravidla nevenuje pozornosť. O ľuďoch, ktorí ju riadia a ktorí v nej pracujú, takmer nič nevieme.

S ohľadom na nedostatky vo vyšetrovaní policajného násilia, na ktoré sme v tomto texte poukázali, zodpovedným štátnym orgánom navrhujeme, aby bola vyšetrovacia činnosť inšpekcie podrobená rozsiahlejšej právnej analýze, ktorá podrobne identifikuje symptomatické nedostatky vo vyšetrovaní násilnej trestnej činnosti príslušníkov polície. Takúto analytickú činnosť by mohla inštitucionálne zabezpečiť zriadená ad hoc odborná skupina, pozostávajúca z odborníkov/čok z akademickej obce, zástupcov/kýň prokuratúry a Národnej rady SR, zástupcov/kýň nezávislých inštitúcií, ako je Úrad verejného ochrancu práv, ako aj zástupcov/kýň občianskej spoločnosti. Výsledky jej práce budú základom pre skvalitnenie vyšetrovacej činnosti nového nezávislého orgánu na vyšetrovanie trestnej činnosti príslušníkov polície, ktorý musí nahradiť súčasnú inšpekciu.

Súčasný inštitucionálny rámec vyšetrovania možnej násilnej trestnej činnosti príslušníkov polície je s ohľadom na medzinárodné právne záväzky v aktuálnej podobe neudržateľný a musí sa zmeniť.

AKÚ INŠPEKCIU BY SME CHCELI MAŤ

Nová inštitúcia na vyšetrovanie trestnej činnosti príslušníkov polície, ktorá bude zriadená prijatím zákona, by mala stáť na troch základných pilieroch, pričom každý z nich je rovnako dôležitý:

▸ NEZÁVISLOSŤ

Nová inštitúcia bude autonómne stáť mimo štruktúr ministerstva vnútra, a bude v plnej miere zodpovedná za vyšetrovanie násilnej trestnej činnosti príslušníkov polície tak, aby spĺňala požiadavky účinného vyšetrovania prípadov neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, vyplývajúce z medzinárodného práva. Bude zodpovedná aj za vyšetrovanie tej trestnej činnosti príslušníkov polície, na ktorú sa nevzťahujú požiadavky účinného vyšetrovania, čo nepochybne prispeje k zvýšeniu dôvery verejnosti vo vyšetrovanie možnej trestnej činnosti príslušníkov polície ako takej. Jej zriadenie neznamená zrušenie či obmedzenie vnútorného mechanizmu kontroly v štruktúrach polície, ktorý má byť plne komplementárny a fungovať v súčinnosti so zriadenou nezávislou inštitúciou.

▸ KVALITNÍ ĽUDIA

Skúsenosti s fungovaním nezávislej inšpekcie v Českej republike hovoria o tom, že samotná inštitucionálna nezávislosť ešte nutne nezaručuje, že inšpekcia bude fungovať kvalitne a zásadným spôsobom zlepší procedúru vyšetrovania policajného násilia. Veľmi podstatní sú v tomto smere ľudia, ktorí ju riadia. Podľa vzoru nezávislej inšpekcie Anglicka a Walesu by na čele novej inšpekcie nemala pôsobiť osoba, ktorá v minulosti pracovala v štruktúrach polície. Malo by ísť o osobu, ktorá je autoritou z profesijného aj morálneho hľadiska, a požíva vysokú mieru dôvery zo strany verejnosti. Taktiež na jej ďalších hlavných riadiacich pozíciách by nemali pôsobiť osoby s minulosťou v polícii. S cieľom zabezpečiť reálnu kvalitu vyšetrovania je potrebné kontinuálne vzdelávanie vyšetrovateľov/liek, týkajúce sa požiadaviek účinného vyšetrovania prípadov neľudského a ponižujúceho zaobchádzania.

▸ VIDITEĽNOSŤ A TRANSPARENTNOSŤ

Nová inštitúcia musí byť otvorená vo vzťahu k verejnosti, cielene zvyšovať povedomie verejnosti o svojej úlohe a zapájať sa do verejnej diskusie o činnosti polície či o prípadoch trestnej činnosti príslušníkov polície, ktoré môžu vo verejnosti rezonovať. Má mať vlastnú internetovú stránku s popísanou personálnou štruktúrou a s rôznymi možnosťami, ako podať podnet. Jedna z požiadaviek účinného vyšetrovania je aj účinná verejná kontrola zo strany verejnosti, preto by mala inštitúcia primerane informovať o vyšetrovaných prípadoch policajného násilia s prihliadnutím na potrebu rešpektovania súkromia osôb a zákonné obmedzenia v tejto oblasti.

EŠTE DVA NÁVRHY NA ZLEPŠENIE PRÍSTUPU K SPRAVODLIVOSTI V PRÍPADOCH POLICAJNÉHO NÁSILIA

Napokon sa chceme zmieniť o dvoch podstatných legislatívnych problémoch, ktoré z nášho pohľadu výrazne bránia účinnému prístupu k spravodlivosti v prípadoch neľudského a ponižujúceho zaobchádzania u nás. Na obe tieto zákonné prekážky sme opakovane narážali v rámci našej práce pri poskytovaní právnej pomoci konkrétnym osobám a už v minulosti sme na ne upozorňovali.

VYŠETROVANIE PRÍPADOV MOŽNÉHO POLICAJNÉHO NÁSILIA ZO STRANY PRÍSLUŠNÍKOV OBECNEJ POLÍCIE MUSÍ - ROVNAKO AKO V PRÍPADE PRÍSLUŠNÍKOV ŠTÁTNEJ POLÍCIE - ZABEZPEČOVAŤ NEZÁVISLÁ INŠTITÚCIA.

Podozrenia z prípadov policajného násilia sú v súčasnosti u nás vyšetrované vyšetrovateľmi/kami bežných útvarov polície, čo je z hľadiska medzinárodných právnych predpisov na ochranu ľudských práv absolútne neprijateľné. Zložky obecnej polície a štátnej polície spolu v zmysle zákona spolupracujú, čo vytvára nielen formálnu väzbu, ale v mnohých prípadoch môžu medzi nimi vznikať aj reálne osobné väzby. Príslušníci obecnej polície sú verejnými činiteľmi, ktorí majú taktiež právomoci zasahovať do garantovaných práv a slobôd ľudí, a majú právomoci využívať donucovacie prostriedky. Vyšetrovanie možného policajného násilia, ktorého sa mohli dopustiť, musí byť taktiež účinné, a to si nevyhnutne žiada, aby ho vykonávala plne nezávislá inštitúcia.

ZÁKONNÁ LEHOTA TROCH DNÍ NA PODANIE SŤAŽNOSTI PROTI ROZHODNUTIU VYŠETROVATEĽA MUSÍ BYŤ PREDĹŽENÁ.

V prípade, ak inšpekcia podnet, týkajúci sa policajného násilia, v súčasnosti odmietne či zastaví, a poškodený sa domnieva, že inšpekcia nerozhodla zákonne, môže podať sťažnosť proti rozhodnutiu vyšetrovateľa, o ktorej rozhodne príslušná prokuratúra, ktorá vykonáva formálny dohľad nad vyšetrovaním v tejto oblasti. Domnievame sa však, že mnohé prípady sa na stôl prokurátora/ky možno nikdy nedostanú z dôvodu súčasnej šibeničnej lehoty na podanie takejto sťažnosti, ktorá je len 3 dni od doručenia rozhodnutia. Do tejto lehoty sa počítajú aj víkendy a sviatky. Inými slovami, ak poškodenému dôjde napr. rozhodnutie o zastavení trestného stíhania v piatok, sťažnosť musí podať najneskôr v pondelok, čo neodôvodnene sťažuje situáciu poškodeného v snahe využiť zákonné prostriedky ochrany a domôcť sa spravodlivosti. Vznik novej plne nezávislej inštitúcie na vyšetrovanie trestnej činnosti príslušníkov polície musí byť podporený aj fungujúcim mechanizmom opravných prostriedkov proti rozhodnutiam tejto inštitúcie, ktorý nebude ľudí privádzať do zúfalstva a živiť v nich pocit, že ich štát pred policajným násilím účinne nechráni.

Informácie o organizácii

Poradňa pre občianske a ľudské práva je mimovládna organizácia, ktorá sa venuje ochrane ľudských práv a slobôd so zameraním na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Pozornosť dlhodobo venuje predovšetkým otázkam diskriminácie rómskej etnickej skupiny v rôznych oblastiach života na Slovensku. Venuje sa tiež ochrane reprodukčných práv a problematike policajného násilia. Poradňa vo svojej práci rozvíja metódu strategického vedenia súdnych sporov v prípadoch diskriminácie a porušovania ľudských práv menšín. Poskytuje bezplatné právne poradenstvo a vo vybraných prípadoch porušenia ľudských práv sprostredkováva bezplatné právne zastupovanie v konaniach pred orgánmi činnými v trestnom konaní, slovenskými súdmi a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu. Vykonáva tiež terénny monitoring, advokačné aktivity vo vzťahu k štátnym inštitúciám a realizuje vzdelávacie aktivity v oblasti ochrany pred diskrimináciou pre odbornú a laickú verejnosť.

Občianske združenie
Poradňa pre občianske a ľudské práva
Krivá 23
040 01 Košice
Slovenská republika

Tel.: +421 – 55 – 68 06 180
Fax: +421 – 55 – 68 06 180
E-mail: poradna@poradna-prava.sk
Web: www.poradna-prava.sk
FB: www.facebook.com/poradna.kosice

Táto publikácia bola realizovaná v rámci projektu s názvom *„Posilňovanie inštitucionálnej ochrany a zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch policajného násilia na Slovensku“*. Projekt bol podporený sumou 33 588,40 EUR z Fondu pre mimovládne organizácie, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2009 – 2014. Správcom Fondu je Nadácia otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation. Cieľom projektu „Posilňovanie inštitucionálnej ochrany a zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch policajného násilia na Slovensku“ je rozvoj advokačných a watch-dogových aktivít.

Granty Európskeho hospodárskeho priestoru a Nórska sú príspevkom Islandu, Lichtenštajnska a Nórska k znižovaniu sociálnych a ekonomických rozdielov v Európe a k posilňovaniu bilaterálnych vzťahov medzi týmito krajinami a prijímateľskými krajinami v EÚ. Tieto tri krajiny úzko spolupracujú s EÚ na základe Dohovoru o Európskom hospodárskom priestore (EHP).

Výška Grantov EHP a Nórska pre obdobie rokov 2009 – 2014 je 1.79 miliárd eur, pričom príspevok Nórska tvorí 97% z celkových finančných prostriedkov. Granty sú určené pre mimovládne organizácie, výskumné a akademické inštitúcie, verejné a súkromné sektory v 12 najnovších členských štátoch EÚ, Grécku, Portugalsku a Španielsku. S darcovskými štátmi existuje široká spolupráca a aktivity môžu byť vykonávané až do roku 2016.

Hlavnými oblasťami podpory sú životné prostredie a klimatické zmeny, posilnenie občianskej spoločnosti, rodová rovnosť, zdravie, deti a mládež, súdnictvo, kultúrne dedičstvo, štipendiá a cezhraničná spolupráca.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants

NADÁCIA OTVORENEJ SPOLOČNOSTI

Vydala:

PORADŇA PRE OBČIANSKE A ĽUDSKÉ PRÁVA

© Poradňa pre občianske a ľudské práva, 2015